

MURÁNSKE NOVINY

4

I. ROČNÍK • ŠTVRŤROČNÍK • DECEMBER 2008

5 Sk / 0,17 €

Vianočný čas nám klope na dvere

Milí čitatelia, práve sme prekročili prah dvanástej komnaty a na vládkarský trón si ako obvykle zasadol december. Krásny, ale bohužiaľ posledný mesiac, ktorého vláda sa postupne stráca v čare najkrajších sviatkov roka, v čase vianočnom. Predvianočný čas nám už zaklopal na dvere, vzduch sa magicky naplnia vianočnou atmosférou a otvorených políčok na adventnom kalendári pribúda. Čím menej dní je do Štedrého večera, tým viac pokoja nastáva v našich dušiach. Najradšej som, keď celú dedinu prikryje čerstvý sneh a prímŕza. Za oknami sa už dajú spočítvať stromčeky, sneh príjemne vŕzga pod nohami a nikde niet nijakého zločinca, teroristu či únoscu. Je to tichý,

priam idylický večer. Patrílo by sa mi, milí čitatelia, zaželať vám ako vždy veselé Vianoce a šťastlivý budúci rok. Toto nespočetnekrát vyslovené želanie vo mne vyvoláva dojem, že šťastie prichádza potichu, nebadane, vždy vo vianočný podvečer, keď sa už všetci poschádzame okolo sviatočného stola. Vdychujeme vôňu ihličia, jabĺčok, kapustnice, dodržiavame staré tradície a pri pohľade na rozžiarený stromček by sme sa najradšej rozbehli naspäť do detských čias.

Do popredia sa častejšie než inokedy dostáva otázka medziľudských vzťahov, ktoré sú (alebo aspoň by mali byť) postavené na pevných základoch, kde nechýba pohoda, láska, vzájomná ohľadupl-

nosť a spolupatričnosť, ale aj schopnosť chápať problémy iných. A tak šťastie je aj tešiť sa z pomoci ľuďom, ktorí nenachádzajú rozvahy pri riešení problémov, ktorí nemajú dostatok sily, aby sa borili s prekážkami sami. Stále sa niečo mení, vyvíja, zauzľuje a rozuzľuje, niečo sa končí, iné sa začína. Trápi nás otázky, na ktoré môžeme

len ťažko nájsť odpoveď. Tu je dôležité hlboké ľudské poslanstvo o tom, že treba nielen mať, ale aj dávať a všetko treba pretepliť srdcom. Na prelome rokov vám želim veľa pracovnosti, húževnatosti, rozvahy pri riešení problémov, ktoré prináša život a schopnosť vidieť svet z tej krajšej stránky. Verím, že svoje šťastie prebudíte k životu...

Adela Michalská

SPOMÍNAM

Mgr. Mária Payerová

Sú Vianoce i Silvester a začína sa ďalší nový rok. Stroj času dáva sa do pohybu. Kolieskom otočíš dopredu - vidíš budúcnosť, otočíš dozadu - vraciaš sa do spomienok.

Tam kdesi uprostred hôr - v ich lone dedinka drieme. Nad ňou čnie štíhle bralo s hradom svedok histórie.

O tom aj Bystrík Muránsky spieva - len počúvaj... - Stáročí prehmelo nad tebou - môj Muráň. Kde sa to všetko len podelo, čím pýšil sa tvoj hrad?

Čas nezastal, plynie..., prítomnosť histórií ruku podáva, čaká na to, čo ešte len príde, na budúcnosť, na nové pokolenia.

ZVONY MURÁNSKE

Irena Hegerová

Počúvaj, zvony muránske zvoní! Srdce tvoje ti potešia. Ich hlas sa nesie k vysokým horám. Tu v horách krásnych muránskych je domovina moja. Tichú pieseň noci mi spieva, ako keď matka dieťa uspáva...

Z redakčného stola Muránskych novín

V poslednom tohtoročnom čísle našich obecných novín sa svojimi názormi, postrehmi, zamieraním svojej činnosti v redakcii čitateľom predstaví jeden z jej najaktívnejších členov PAVOL MLÁKAY. Vo svojej výpovedi naznačuje nielen hlavné poslanie muránskeho štvrťročníka, ale vyjadruje aj vieru, že témami, ktoré sú

dopisovateľa a neskôr pri vlastne publicite využiť ich štýl. Tak to bolo aj v mojom prípade, lebo už od malička som mal záujem o pútavé cestopisné a detektívne romány a neskôr o čítanie dennej tlače, ktorú som prečítal od prvej do poslednej strany, na ktorej boli komentáre aj zo športu. Keďže som sa venoval aj aktívnemu pôsobeniu v telovýchove, získal som mnoho skúseností z práce redaktorov rôznych médií, a tak som začal prispievať do Východoslovenských novín, Zory Gemera, Revúckych listov, poskytoval som rozhovory do Slo-

venského rozhlasu, kde išlo prevažne o komentáre zo športových podujatí a propagácie nášho okolia.

Napísal som aj pár úvah o prístupe k ochrane životného prostredia, čo je mojou srdcovou záležitosťou a o dnešných medziľudských vzťahoch. Chcem veriť, že moje články padnú na úrodnú pôdu a získajú si svojich priaznivcov.

Na záver chcem sa ospravedlniť našim čitateľom za zaťažovanie redakčného škriatka, ktorý zámenou alebo chybou v slove, zmení význam alebo súvislosť vety, čo sa v posledných mojich komentároch často vyskytlo. Ďakujem.

1. Z čoho máte radosť a čo vás znepokojuje ako člena redakcie?

„Som rád, keď v redakcii sa nazbiera veľa príspevkov, čo znamená, že ľudia žijú s našimi novinami, keď je aktivita, je aj o čom písať. A čo ma znepokojuje? Je to v prvom rade nezaujímanosť občana o veci verejné, nezáujem si práce iných, povrchný prístup k životnému prostrediu a jeho ochrane a „večné“ preventívne opatrenia, ktoré však ešte nikdy nepriniesli žiadny výsledok. Takže aj naše články, ktoré sa zaoberajú niektorou z týchto tém, chcú len a len dobro pre našu spoločnosť.“

2. Aký je profil redaktora?

„Aby človek mohol písať hodnotné a zmysluplné články, musí mať veľkú slovnú zásobu, ktorú získava čítaním. Tam môže odpozerať prácu spisovateľa, redaktora,

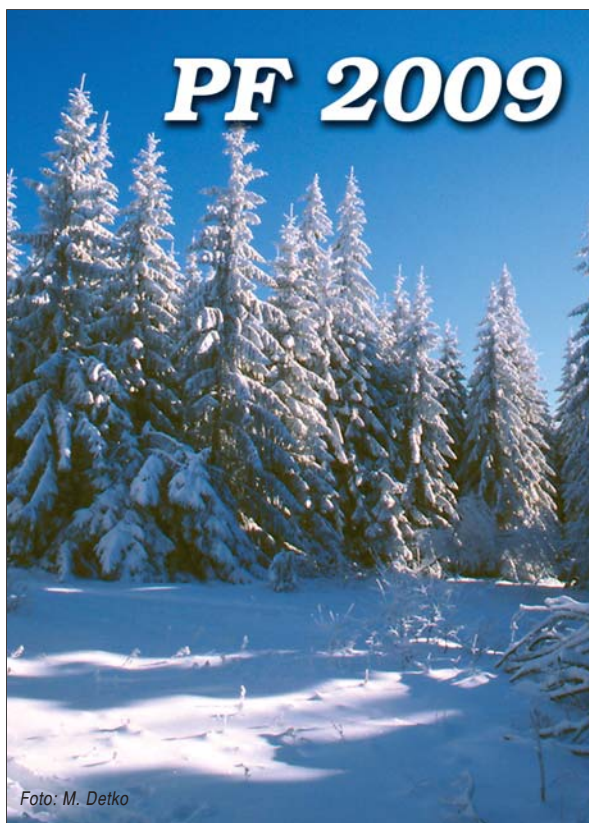

Foto: M. Detko

Oprášené OD ONDREJA DO TROCH KRÁĽOV ľudové zvyky:

NA ONDREJA: Vydajachtivé dievčatá vraj 30. novembra okrem toho, že cez kľúč do vody liali olovo, triasli aj drevený plot, aby im svätý Ondrej prezradil nastávajúceho.

NA BARBORU: Vetvička z ovocného stromu (čerešne, slivky a pod.), ktorá vo väze s vodou do Štedrého večera rozkvitla (od 4. decembra) signalizovala splnenie želania, napr. dobré zdravie, sobáš, prírastok do rodiny a pod.

NA LUCIU: 13. december bol považovaný za magický deň. Požíval sa cesnak ako prevencia pred zlými silami (zjesť aspoň 1 strúčik, krížik na čelo, na dvere a pod.). Dievčatá si na lističky (13) písali mená chlapcov a každý deň jeden spálili. Na Štedrý večer vraj ostalo meno žienica.

ŠTEDRÝ VEČER: Celý deň sa pôstilo a pred večerou sa refazou

zviazali štyri nohy stola, aby rodina svorne držala spolu. Na stole boli pripravené taniere aj pre drahých zosnulých alebo náhodného počestného. Cesnak v každom rohu izby mal rodine zabezpečiť zdravie, podobne ako zjedený strúčik pri večeri.

PRVÝ SVIATOK VIANOČNÝ: Na Božie narodenie sa nechodilo po návštevách. Za vhodnejšiu sa považovala prechádzka k vode a umytie sa v potoku malo zabezpečiť pevné zdravie.

NA ŠTEFANA: Ľudia sa navzájom navštevovali, veselili sa. Štefánske zábavy boli veľmi obľúbené.

NOVÝ ROK: Tento deň je spojený najmä s novoročným vinšovaním, ale toto vraj môže trvať až prvých osem dní nového roku. Na Nový rok by nemali do domu vstupovať cudzie ženy, lebo to vraj veští nešťastie. Nemala sa jesť ani hydina, aby sa rodina neroztrátila a aby neodletelo

šťastie. Rodičia usmerňovali svoje deti, lebo sa hovorilo, že ako na Nový rok - tak po celý rok.

TRAJA KRÁĽI: 6. január bol očakávaný najmä deťmi. Konečne sa im ušli cukrovinky z vianočného stromčeka, ktorý posvätil kňaz, resp. celý dom a kriedou na dvere verzálkami G-M-B boli naznačení Traja kráľi a číslo nového roku. Vraji sa, že trojkráľová noc má tiež svoju moc, a tak ju treba mať v úcte. A okrem toho podľa pravoslávneho kalendára sa začína práve Štedrý večer a Traja kráľi pripadajú na 18. januára. V kraji, kde sa riadia iným kalendárom, vianočným symbolom je aj pozdrav: „Christos roždajetsja!“ a odpoveď: „Slávime ho.“ Teda aj my v Muráni, nielen veriaci, keďže sú Vianoce a narodil sa Kristus Pán, radujeme sa!

DEŇ ÚCTY K STARŠÍM

V mesiaci októbri, kedy si každoročne pripomíname „Deň úcty k starším“ nám aj v roku 2008 pripravil Obecný úrad v Muráni na čele s p. starostom Ing. Romanom Goldschmidtom krásne popoludnie, na ktoré pozval všetkých dôchodcov v Muráni. Toto stretnutie dňa 22. októbra 2008 bolo otvorené v slávnostnej atmosfére v kultúrnom dome. Každý dôchodca dostal pri vstupe do kultúrneho domu balík cukríkov a na stole mal pripravenú nádielku občerstvenia - obložený chliebik, koláče a víno, tiež nealkoholické nápoje.

Príval nás starosta obce, ktorý mal veľmi pekný prejav zameraný k nám dôchodcom. Aby nám bolo veselo a príjemne sme sa tam cítili, pripravili nám pani učiteľky kultúrny program s našimi vnúťkami zo ZŠ s MŠ v Muráni. Program sa nám veľmi páčil, naše vnúťkami boli úžasné, zaspievali, zaretivovali, zatancovali. Kultúrny program ukončili deti krátkym vystúpením o muránskom hrade, o skale Cigánke.

Po kultúrnom programe, po prejave p. starostu som ja, predsedá ZO JDS privítala hostí z OR JDS v Revúcej - okresného predsedu p. Mgr. Zuzanu Homoliakovú, p. Ing. Pelikána a p. Uhrína, ktorí nás prišli pozdraviť a povedať nám tiež pár hrejivých slov k nášmu sviatku. Ale nielen preto prišli. V tomto roku aj v októbri sme v tento deň oslávili 10. výročie založenia ZO JDS. Pri príležitosti osláv okrúhleho výročia priniesli a odovzdali ďakovné listy štyrom zakladajúcim členom ZO JDS za ich dlhoročnú prácu a obetavosť. Sú to títo členovia : p. Anton BABELA, p. Ján BERZÉTY, p. Helena HALUŠKOVÁ a

p. Magda REPÁKOVÁ. Vyznamenanie III. stupňa dostala p. Magda KOCHJAROVÁ na okresnej oslave v Revúcej ku Dňu úcty k starším. Slávnostný akt odovzdania ocenení previedla okresná predsedníčka p. Mgr. Zuzana HOMOLIaková. Následne ešte starosta obce za blahoželaním a odovzdal kytičky klincov dôchodkyňiam a dôchodcom, ktorí mali okrúhle jubileá. Poprial im do ďalších dní zdravie, silu a radosť z detí a vnúťkat. Aj ďalším prítomným dôchodcom vyjadril úctu a vďaku pestrými kvetmi. Potom nasledoval prítok a voľná zábava dôchodcov. Cítili sme sa na našej oslave veľmi dobre a ešte raz touto cestou sa chceme všetci prítomní dôchodcovia poďakovať p. starostovi, jeho pracovníkom a poslancom za prípravu celej oslavy aj s občerstvením.

Alice Kontúrová, predsedá ZO JDS v Muráni

ČEŠŤ ICH PAMIAŤKE!

S bolesťou v srdci oznamujeme všetkým priateľom a známym, že dňa 5.12.2008 vo veku 71 rokov nás opustil RICHARD ORSAVA, bývalý pán starosta mesta Fryšták, ktorý bol pri zrode spolupráce medzi samosprávami obce Muráň a mesta Fryšták, slávnostne podpísanej dňa 20.10.2000 v Muráni.

Medzi tých, ktorí nás navždy opustili, sa dňa 9.12.2008 zaradil aj doc. PhDr. JÁN GALLO CSC., rodák z Chyžného, vo veku 86 rokov. Po odchode z Gymnázia M. Kukučína v Revúcej, kde vyučoval slovenský jazyk a literatúru, pôsobil na Filozofickej fakulte v Prešove. V Revúcej sa pričínil o založenie Pamätných izieb Prvého slovenského gymnázia, ktorých správcom bol od roku 1972. Do povedomia občanov Muráňa vstúpil vlastivednou monografiou, ktorá vyšla v roku 2001 pri príležitosti 680 rokov od založenia obce Muráň. Za autorstvo knižnej publikácie o histórii hradu a obce Muráň mu bolo udelené Čestné občianstvo obce Muráň uznesením číslo 82/2001 zo dňa 29.3. 2001.

STAROSTA OBCE V CIVILE

Rozhovor s pánom Ing. Romanom Goldschmidtom

December sa nesie v znamení blížiacich sa Vianoc. Muráň je už sviatočne vysvietnený, na námestí tróni urastený tradičný ihličnatý strom, k predvianočným emóciami nás ladia večne mladé pesničky z obecného rozhlasu a v predajniach neodmysliteľné čokoládové figúrky a salónky nás zlákaajú hlbšie siahnuť do vrecka. Ľudia majú bližšie k ľuďom, zdravia sa srdečnejšie, sú úprimnejší. A možno si už niektorí plánujú, ako prežiť nielen vianočné sviatky, ale aj záver kalendárneho roka.

1. Aké by mali byť Vianoce podľa predstáv starostu - občana?

Plné lásky a pokoja, a hlavne v kruhu svojich najbližších, ktorých máme radi. Zároveň by sme nemali zabudnúť ani na tých, ktorí už nie sú medzi nami, a ktorí nám veľmi chýbajú.

2. Vy ste vyrastali ako jedináčik. Odrazilo sa to výraznejšie nielen vo vašom detstve, ale aj v ďalšom živote?

Mne je to dosť ťažko posudzovať, ale myslím si, že nie.

3. Rodičov ste stratili ešte v pomerne mladom veku. Mama vlastne už nebola ani na vašej svadbe, nedožila sa ani vášho starostovania.

Mama zomrela ako 51-ročná a otec 55-ročný. Oboch som ich stratil v predvianočnom čase v priebehu šiestich rokov. Preto sú Vianoce v našej rodine spojené najmä so spomienkou na nich. Samozrejme mi veľmi chýbajú a je mi ľúto, že mama sa nedožila vnúťkat. Viem, že

by bola na vnukov veľmi pyšná. 4. Od začiatku vášho manželstva s Lenkou, rodenou Sojákovou žijete v rodičovskom, resp. i v starorodičovskom dome na Vršku v starobylej časti Muráňa Pastovník. Čo oceňujete na bývaní práve v tomto prostredí? Ako občan určite poznáte aj nejaké nevýhody.

Mne aj mojej rodine vyhovuje bývanie v pokojnom prostredí. Ako starosta oceňujem aj výhodu panoramatického výhľadu na väčšiu časť obce. Nevýhodou je malý dvor, čo sme pocítovali najmä, keď boli chlapi malí. Najdôležitejšie však je, že sme tu šťastní.

5. Aké podľa vás očividné prejavy zanechali na vašej osobnosti vaši predkovia? Vaša mama Mária, rodená Beňová pochádzala z gazdovského rodu - od "Gajdála". Starý otec František Goldschmidt bol náčelníkom železničnej stanice a v roku 1961 sa stal sudcom z ľudu (spolu s Máriou Tóthovou a Ludovítom Albíny). Vaši rodičia pracovali na pile v Muráni, no otec František patrila medzi fanúšikov športu, medzi tých, ktorí sa priamo pričínili o úspech futbalového oddielu v Muráni.

Ako dieťa som veľa času trávil pri starej mame u Gajdála. Rodičia boli zamestnaní na pile, chodili do práce skoro ráno, a preto som často zostával v starkej. Na detstvo mám krásne spomienky. V lete sme ako deti pomáhali pri sene a samozrejme veľa času sme trávil pri hrách.

Cez prázdniny sme každý deň hrávali na lúkách za bovtokami futbal, v zime na ceste hokej a na Maxi nej sme sa lyžovali.

6. Ak dovolíte, trochu odbočíme od ústrednej témy, hoci vychádzame z uvedenej. Nemáte dojem, že v knihe Muráň, ktorá vyšla v roku 2001 prevažne vašim pričinením, chýba podrobnejší historický rozbor dnes už muránskych pamätihodností? Na základe signálov zo strany občanov mám na mysl nielen muránsku pílu, ale najmä železničnú stanicu a poštový úrad s obecným úradom. Sporadicky sú síce zviditeľnené, naznačené sú hlavne ich začiatky, ale každá z nich by si zaslúžila samostatnú kapitolu - aký si prehlad až do súčasnosti.

Cieľom knihy bolo hlavne zamerať sa na zmapovanie histórie. Rozsah publikácie nedovoľoval bližšie sa zaoberať všetkými usernamei dejín, ale je našim cieľom pripraviť v budúcnosti pokračovanie, v ktorom sa určite podrobnejšie budeme venovať aj spomenutým usernamei histórie obce. Aj touto cestou by som chcel poďakovať autorovi knihy pánovi profesorovi Gallovi, čestnému občanovi obce Muráň, za to, že sa podujal spracovať aj napriek jeho zdravotným problémom významnú časť histórie obce. Bohužiaľ, pán profesor už nie je medzi nami. Začiatkom tohto mesiaca svoj boj s chorobou prehral.

7. Nemožno poprieť, že šport je vašou "srdcovou záležitosťou".

FOTO : Srdcovou záležitosťou starostu obce vo voľnom čase je šport, k čomu excelentne motivuje aj muránske deti a mládež.

Vaši dvaja synovia Jakubko a Maťko, žiaci základnej školy, postupujú v maminých či v otcových šlapajach? Vy "traja chlapi v dome" máte už nejaké spoločné koničky? Alebo každý z vás sa vo voľnom čase venuje iným záujmom?

Aj - aj! Spolu chodíme hrať futbal, hokej a radi celá rodina lyžujeme. Som rád, že chlapi v niektorých veciach, čo sa týka športu, sú už samostatní. Nemajú problém ani s plávaním. V niektorých veciach som na nich dosť náročný, čo mi občas vyčíta aj manželka. Ako každý otec aj ja sa vidím vo svojich synoch, a preto som veľmi rád, že chlapi hrajú futbal.

8. Čo podľa vás utužuje rodinu, priateľské vzťahy, vzťahy na pracovisku?

Hlavne vzájomná dôvera a možnosť spoľahnúť sa na vlastnú rodinu, kamarátov, kolegynę a kolegov (myslím tým poslancov obecného zastupiteľstva). I keď viem, že je to čoraz ťažšie a ťažšie.

9. Keď vás niekto sklame, nahnevá, neprávoť vám ublíži, dokázate mu odpustiť? Ak niekto vám dáte ešte druhú šancu, ako to vyzerá v praxi?

Práca s ľuďmi je veľmi ťažká, takže s takými usernamei situáciami sa stretávam dosť často. Je ťažké na niektoré veci zabudnúť, ale život ide ďalej. Musíme si odpúšťať. Nie je mojím cieľom niekomu, kto ma sklamal, sa nejakým spôsobom pomstiť, alebo ublížiť. Som tu hlavne pre občanov, ktorí mi dali dôveru viesť našu obec.

10. Pán starosta, aké je vaše najvrúcnejšie želanie všetkým ľuďom dobrej vôle nielen v tomto predvianočnom čase, ale v celom novom roku?

Želám všetkým ľuďom dobrej vôle hlavne pevné zdravie, šťastie, lásku, pokoj a vzájomnú toleranciu. Nech je pre Vás rok 2009 rokom splnených priani a predsavzati.

Za rozhovor ďakuje Mgr. Ružena Svoreňová

O muránskom nárečí

V Muráni a v celej Muránskej doline sa kroj vôbec nenosi, hoci inde v Gemeri a najmä v obciach Horehronia je kroj výrazným poznávacím znakom. Staré dedinské zvyky už v našej obci takmer vymizli. Z bývalých znakov dedinskej rázovitosti drží sa už len reč - muránske nárečie.

Otázkou členenia gemerských nárečí sa podrobnejšie zaoberal bývalý prešovský vysokoškolský profesor Štefan Tóbič (rodák z Hnúšte a brat už zosnulý p. Korfantovej z Muráňa). Na vysokej škole som pracovala ako jeho pomocná vedecká sila. O nárečí obce Muráň hovorí v rámci stredogemerských nárečí. Stredný Gemer člení na oblasť doliny Ratkovskej, Muránskej a Štítnickej. Muránsku nárečovú dolinu člení na "mákký sever a tvrdý juh". Sever ďalej rozdeľuje na severozápad a severovýchod. K severozápadnej nárečovaj oblasti Muránskej doliny týchto obcí: Muráň, Muránska Dlhá Lúka a Muránska Lehota. K severovýchodným pričleňuje nárečia Muránskej Zdychavy a Muránskej Huty.

Dospeli sme teda k poznatku, že muránske nárečie patrí do skupiny nárečí stredného Gemera, k mákkým severným nárečiam Muránskej doliny. S lehotským a dlholúčym nárečím sa zaraďuje do skupiny severozápadných gemerských nárečí. Avšak aj uvedené nárečia sa od seba navzájom odlišujú, hoci majú viaceré stredoslovenské znaky. Napr. dlholúčke nárečie sa od dvoch uvádzaných líši tým, že nemá samohlásku ä: meso, pětok, devéfi, robé. Muráncania sú teda

Stredoslováci! Nielen preto, že obec Muráň je súčasťou Banskobystrického kraja, no aj muránske nárečie charakterizujú stredoslovenské jazykové znaky. Uvádžam najvýraznejšie z nich. Prízvuk je na prvej slabike slova. Kvantita dlhých slabík sa zachováva. V muránskom nárečí široké ä sa používa nielen po spoluhláskach p, b, m, v, ale aj po k, g : päta, zarábät, mäso, vädnúť, gäté, rozkáz. Tisovane a pod. Dôsledne sa vyslovujú spoluhlásky d, t, ň, l pred e, i, ie : motika, žeňi, tíždeň, tie atď. Naše nárečie nepozná rytmické krátenie (tzv. zákon o dvoch dĺžkach): lístá, malihášá, bieliie, urosnúť atď. V slovesnom tvare s 1: robiiu, volau, naháňau. Nemálo muránskych slov má inú podobu ako v spisovnej slovenčine a každý je schopný medzi nimi postrehnúť istú súvislosť: lokať, vloňi, buben, ocet, oves, koťel, kosťel, koť, tot atď. Najvýraznejším javom je zmena č na š: šo, preš, naš, maška, kršma, šástka, šas, šítat atď.

Nárečia sú považované za skvosty národa. Aj spisovný slovenský jazyk bol uzákonený na základe stredoslovenského nárečia. Od jeho kodifikácie Štúrom, Hurbanom a Hodžom v roku 1843 už uplynulo 165 rokov.

Mgr. Ružena Svoreňová

Najkrajší vianočný dar od Boha

Blížia sa najkrajšie sviatky roka a mne zakaždým na Vianoce príde na rozum príbeh mojej kamarátky. Pracovali sme spolu. Bola to pekná, veselá mladá žena a matka jedného dievčatka. Raz neprišla do práce, vraj ochorela. Keď sa po niekoľkých dňoch vrátila, bola ako vymenená. Nebola to už žena ako predtým. Bez úsmevu, v očiach mala iba smútok. Hoci sme boli dobré kamarátky, trvalo dosť dlhú chvíľu, kým sa mi zdôverila. Vraj čakala dieťa a jej žiarlivý muž sa domnieval, že nebolo jeho. Pod nátlakom rodiny musela si ho dať preč, hoci mala rada deti. Rozplakala sa a ja som ju neodsudzovala, lebo som ju vedela pochopiť.

Náš závod sa rozpadol, a tak sme sa s kamarátkou rozlúčili. Ona sa dokonca odstahovala z rodného mesta za prácou. Prešlo niekoľko rokov a osud chcel, že sme sa opäť stretli. Prišla navštíviť svojich blízkych a ja som neverila vlastným očiam. Vyzerala veľmi šťastne, za ruku viedla dievčatko. Na moju otázku, či je to už jej vnučka, mi naznačila, že dcéra. Vraj za tým, ako veľmi ochorela, psychicky to nezvládla. Manžel sa vtedy o ňu veľmi bál. Otehotnela a na to dieťa sa veľmi tešila. Malá sa narodila na Vianoce a dala jej meno Mária. Nedala by ju za nič na svete. Bol to najkrajší vianočný dar od Boha. Pevne verí, že ju Panenka Mária a svätý Jozef ochraňujú.

Bohdana Halušková

Zostal verný horám

Muráncana, môjho suseda FRANTIŠKA FRANDELA, nemusím čitateľom našich obecných novín osobitne predstavovať, a jednako na práhu jeho plánovaného odchodu do dôchodku ho chcem trochu vyspovedať, položiť mu niekoľko otázok v mene našich čitateľov, občanov, jeho priaznivcov. Ferko, ako mu familiárne hovorím, na začiatku sa síce zdŕhal, ale nakoniec zvíťazila jeho dobrosrdečná, kamarátska povaha, ústretovosť a ochota plniť prania iných.

1. Celý život si pracoval v lese. Čo ťa k tomu viedlo?

"Do lesa som chodil už ako 5 ročný chlapec s mojim otcom, na furmanky a to bol práve môj otec, ktorý ma učil poznávať les, vážiť si prácu v lese. Vlastne celý život Muráncanov sa viazal na les, muránske vrchy, kde títo ľudia zabezpečovali obživu pre seba a pre svoje rodiny. Malí chlapiči sme mali radosť, mimoriadny zážitok, keď sme mohli spať na priční pri furmanoch na Studni alebo pod smrekom na Sivákovej, kde cez noc sa voly pásli a cez deň sa zviezla fúra na -štáciu- alebo muránsku pílu. Neskôr sa môj vzťah k lesu ešte prehĺboval, a tak som si potom vybral jedno z najkrajších povolání : prácu lesníka. Vyštudoval som lesnícku technickú školu. Dnes si vlastne uvedomujem, že všetci tí chlapiči, ktorí so svojimi rodičmi chodili po muránskych horách od malička, zostali im verní dodnes."

2. Starosta obce Ing. Roman Goldschmidt hodnotí spoluprácu s tebou veľmi kladne a vôbec, vždy počujem pri rôznych podujatiach len pochvalu na teba.

"Na spoluprácu s Obecným úradom v Muráni a konkrétne s jeho starostom veľmi rád a v dobrom spomínam už od začiatku. Ako Muráncan a v určitom období aj ako poslanec obecného zastupiteľstva som túto spoluprácu považoval za nutnú a mimoriadne prospešnú pre obec, ale hlavne pre LESY SR š.p. - pre zviditeľnenie nás, lesníkov, ale aj Muráncanov. Bez lesov by obec Muráň nebola tým, čím je dnes. Započali sme novú etapu rozvoja medziľudských a pracovných vzťahov aj medzi ostatnými organizáciami, ktoré spolupracujú alebo by mali spolupracovať. Starosta obce bol už dokonca aj kosíť v lete na Nižnom

Kotelci - seno pre lesnú zver. Dôkazom úspešnej spolupráce je aj zhotovenie lavičiek, spoločné akcie družobných miest a obcí, výpومec pri zabezpečovaní dreva na kúrenie a pod. Výstižnejšie hodnotenie by určite vedel doplniť starosta obce".

3. Každoročne v jeseni prichádzajú zahraniční aj domáci hostia na poľovačky a ty s nimi tráviš väčšinu svojho času. Kto všetko tu bol a čím sa chválil Muráň?

"Poľovné hospodárenie je hospodárska činnosť, taká ako ostatné činnosti v lesnom hospodárstve. Keďže Muránska planina je poľovný revír v II. kvalitatívnej triede s jeleňou zverou veľmi atraktívny a vyhľadávaný poľovnými hosťami - aj LESY SR využívajú tento revír na vylepšenie hospodárskych výsledkov, ale hlavne na poskytovanie nezapomenuteľných zážitkov a príhod pre zahraničných a tuzemských poľovníkov. Poľovníctvo je činnosť, kde poľovný hospodár musí v prvom rade vedieť, že čo musí pre revír urobiť a len potom môže aj z revíru niečo očakávať. V Muráni sa každoročne darí plniť plán odkonus jeleňov, diviakov a aj medvedov. Je to náročná a zodpovedná práca, ale o to je príjemnejší pocit, keď hosťia odchádzajú spokojní, ba niekedy až nadšení. Pre poľovníka vždy je príjemné, keď sa chce do poľovného revíru vrátiť aj na budúci rok... Napríklad máme poľovníka - hosťa

z Talianska, ktorý má 76 rokov a od roku 1983 ešte nevynechal ani jednu ruju jeleniu a na Muránskej planine ulovil 31 jelenov. Tohto roku sme zabezpečovali aj akciu na propagáciu poľovníctva, hlavne na ochranu a starostlivosť o zver. Boli usporiadané Poľovnícke dni v Muráni a v rámci týchto dní aj odborný seminár o obhospodarovaní poľovných revírov s jeleňou zverou. Tieto akcie sa tešili mimoriadnemu záujmu či už zo strany odbornej alebo laickej verejnosti, ale hlavne detí z muránskej školy i revúckych škôl. Veľmi tu oceňujem pomoc a spoluprácu s obecným úradom, ako aj s Rg O SPZ Gemer so sídlom v Rožňave."

4. A teraz sa trochu vyspovedaj, veď už ideš na dôchodok. Si spokojný s tým, čo LS pod tvojím vedením dosiahla? "Že idem na dôchodok, je mi trochu aj ľúto. Lúto mi je za muránskymi lesmi, ale hlavne ľúto mi je za mojimi spolupracovníkmi. Ja som mal v živote vždy mimoriadne šťastie, že som mal veľmi dobrých spolupracovníkov - kolegov. Výsledky, ktoré sme dosahovali v hospodárskej činnosti, vždy boli veľmi dobré - či už pri previerkach plnenia predpisov LHP alebo v posledných rokoch pri hodnotení LS Muráň audítormi. Našu robotu najlepšie posúdia naši potomkovia po rokoch, ktorí budú chodiť na Muránsku planinu do zdravého a čistého lesa a budú sa môcť napíť čistej muránskej vody."

Za rozhovor ďakuje
Mgr. Juraj Kochjar

KRAŠÚN, KOĎ SOM BULA MLADÁ

Volám sa MARGITA SKLENÁRIKOVÁ, narodila som sa v Muránskej Lahote a mám 81 rokov. Chcem vám porozprávať, ak zmo preživali Krašún, koď som ja bula mladá. Na Mikuláša zmo vyštili topánky a dali do obloka. Ráno zmo si nestašili pretref oši, už zmo pozerali do topánok, šo nám doniesou Mikuláš. Koď zmo si najšili cuker, buď krompeľový alebo taký žoutí - také hrše to buli, to bulo radosti neúrekom. Potom prišla Lucia - jedóv sa šesnok a môj otec odnesli aj krave do stajni a kríž šesnokom spravili na dvere stajni.

Potom už prichádzav Krašún, šické deti zmo sa tešili. Mama napekli koláše, posúšky a kvaky - makovú a orechovú a ešte pletenec. Na pôstni deň už sa šitko pripravovalo, zakryv sa stôl pekniim bielym obrusom a na stôl sa ešte dalo: chlieb, mäd, jablká, orechy, oplatky a do škatuli bôb, kukurica, pšenica, šesnok, cibula. S každého po kuse, aby zmo mali šitkiho dosť. Medzi tím nám mama ozdobili stromšok, navešali naň orechy, jablká a oplatky a zakvašili na povalinu. Potom nás, deti, zavolali, oznák nám žiarili od šťastia. Potom zvolnil a my deti, zmo utekali do kantičky nabrat vodi. Doma zmo sa pekne pozdravili : " Pochválen pán Ježiš Kristus!" Mama navarili aj kapustu do

nej dali jadrnišku a kľbasu. Aj opekance už zabarili a urobili ich s makom. Potom mama zavolali šitkých ku stolu. Šicá zmo si posadali okolo stola, pomodlili zmo sa. Zobrali mäd a každimu urobili krížik na šelo. Potom otec do tej vodi, čo zmo doniesli, dali z každého jedla, že to pre anjeliikov. A tak každí musev zesh trušok šesnok a zašali zmo vešeť kvaky s makom. Kapusta bula navarená, ale sa nejedla, ftodi zmo pôstili. Len koď zmo prišli s kostela po pounci. Koď zmo sa vešer najedli, išli zmo dievšatá spievať pod obloky. Spievali zmo po calej dedine, ale o edonáctej sa už každí brau do kostela. Ftodi len tak vrgav sneh pod nohami, lebo starí i mladí sa len tak hrnúli na pounošnú omšu. Aj my z Lahoti zmo chodili do Muráňa. Po omši domov chlapiči nás gufovali a do snehu pováľali. Terás mladí takvô dašo nezažujú.

Dakodi sa chodilo vinšovať, aj cigáne chodili s veľkým hrnkom a mali onuce. Chodili z dom do domu a vinšovali šťastlivie svätky, veľa zdravia aj peňazi. Do hrnka im dávali ši opekance, ši kapustu a keď im nedali, tak im zlô zavínšovali. A potom behom utekali, ak len viädali... To som vám len tak zväčša porozprávala, možno sa ozvem aj nabuduće!

"ĽAŠKÍ ŽIVOT"

Príbeh v muránskom nárečí zaznamenal učiteľ PAVOL MARTINOVE (1921-1996), ktorý bol riaditeľom školy v Muráni od roku 1956 do roku 1962.

" Tam dě ma vidali, bulo päť chlappu. Svokra mali záduch. Museľa som prať na nich, každí tíždeň napiecf osem chlebu, dom poráďit. Po svadbe o tíždeň muž šou gu vojsku a búu tam pouduhu roka. Prišou od vojska, šou do roboti, ta mu roztrepalo hlavu. Ležeu f špitálu tri mesáce. Za dakelo búu doma a hneť pas do Ameriky. Nežili zmo vo velikej láske. S téj Ameriky mi poslau dvacaťosem tisíc korún. To bulo grošťava! Kúpila som za ňe poľo, ňeastálo mi

s nich aňi filiéra. Ešte som musela dašo na višivaňu zarobiť, abi som zaplaťila prepisi v grumbuchu. Těn mouj sa o tri rokí spoznau s dákou Maďarkou a mňe odrazu našisto prestau písaf. Napísali mi Muránsane, že šo je von za hápka a šo tam robí. Ostála som skoro ag bez rozumu. Tuš, ale šo som mala robiť. Oca ňit, materi ňit. Svokra mi povedali : "Urop si, mojo diťa, ag len keš. Tí si rozumná, tí nezahiňeš medzi namí. Mojo deti tí ňigdaj nesmú ubližif. Tí si rás moja ňevesta, teba do nášho domu dovezli ako päťnacrošnu diťa a já ťa z domu ňepustím, bo ťa mouj sin pripraviu o calí tvoj mladí život. Si ag moja dieuka!"

-RS-

Cestami hrôzy a utrpenia k oslobodeniu Muráňa 27. januára 1945 LETO ZRELO NA STRNISKU (Skutočný príbeh)

- Vtedy mi bolo dvadsať - zvykla začínať svoje mnohé príbehy z vojny dnes už moja nebohá mama MARGITA HAJDÚKOVÁ (1924-1991).

- Leto zrelo na strnisku. Na Spišskom sme zhrabovali pokosenú otavu. Zrazu nebo zbelelo. Zlietali sa k nám, na muránske vrchy, parašutisti. Veľká lúka bola vtedy letiskom...ráno sme sa dozvedeli, že sa to stalo... V Bystrici! Sestra Mariška sa už bola zo tri roky na Spiš vydala. Muž jej narukoval do Brezna a ona doma s tromi deťmi...Brat Jano slúžil na východe v Snine... Bohatí sme veru nikdy neboli. Chovali sme sice kravu, voľy, prasce, ale rodičia nás mali šiestich. Obchodníci svoje sklepy zatvárali a nebolo ani za čo kupovať. Vojna vymetala všetky kúty, dvory, rodiny. Netrvalo dlho a prišiel strach. Ľudia už aj u nás buntošili - Nemci idú! vypalujú dediny, strieľajú aj do detí... treba sa ukryť v horách, rýchlo... všetci! Dievky poznali svoje výbavy do pivníc, dvere klincami pozbjali.

S mamou sme napiekli chleba, do kanvy deti naliali smotany. Mama práve dorezala kohúta, keď nakukla suseda. Ľudia sa chystali evakuovať. Podaktorí putovali na vozoch, väčšina však len tak, ako my... Doma sme otca nemali, ešte na svitaní zapriahali voľy. Na Červenu Skalu mali partizánom dopraviť municie. V päťach im kráčali Nemci, guľky padali do voza. Otec, kryjúc sa za jeho bočnicu, dostali sa až k pancierovanému vlaku v Červenej Skale, ktorý zabránil ďalšiemu postupu prenasledovateľov.

Evakovali sme skoro poslední - mama, ja a traja mladší bratia : Emil, Ďurko a Ferko. S trochou jedla, ešte aj kohút zostal pod stolom. Stále sme však trpeli, čo tam, doma... Hrdzavé je povestné svojou krásou, ale naše dojmy prehlušovali výbuchy. Došla správa, že aj naša dedina sa stala brlohom! A vraj sa máme vrátiť spokojne domov... Zásoby sa nám už minuli, nuž teda počúvli sme. Bolo práve na mrku a ako zloďejí vkrádali sme sa záhradami, Hej, strach sa vracal spolu s nami. Na dvore zivali prázdne chlievce, zámky vyrúbané,

FOTO z archívu RS.
Záber z obdobia medzi dvoma svetovými vojnami.
JÁN SOJÁK (prvý sprava) vtedy ešte netušil, že časť svojej mladosti o pár rokov neskôr strávi v koncentračnom tábore v Nemecku.

dvere dokorán. Potkýnali sme sa o porozhadzované veci. Sedeli sme v kuchyni potme - učupení na otiapkoch slamy, čo sme tam s údivom objavili, keď sa z izby ozvalo čudné chrápanie. Mama zapálili sviečku, aby zistili jeho pôvodcu. Odvážili sme sa nazrieť, hneď sme pochopili, prečo je na dlážke toľko kostičiek a peria. V našich posteliach sa vyalovali dve ružovučké prasiatka. To ony sa nachovali za budnutým kohútom.

Po domoch sa usalašili Nemci, v niektorých i rumunskí vojaci. Dedinčania chtiac - nechtiac si museli zvyknúť. Hoci život bežal ďalej, zapáchal vojenskými blúzami, minami, ľudskou krvou. Vkrádal sa desivo aj do detských snov. Raz vysoké chudé vojačisko vystrašilo nášho štvorročného brata. "Du Partizan?" - zvrieskol na neho, pretože chlapec si prehodil kabátik cez plec a mieril na neho automatom, čo mu boli otec z dreva vystrúhali. Niekoľko dní po tejto udalosti bál sa Ferko vyjsť čo len na dvor.

Partizáni vyhazovali mosty okolo Muráňa, prestrihovali telefónne drôty, marili Nemcom ich mocichtivé plány a oni špehovali, sledili, nútili zrádzať. Nemecká hliadka v nesprávnej domnienke pozberala chlapcov z dediny, ale ďalší zlikvidovaný most ich priviedol na stopu. Na druhý deň sme sa dozvedeli, že niekoľkých zase zajali. Medzi nimi bol aj môj brat Jano (Soják). Dlhú dobu sme o ňom nič nevedeli, lebo patril k tým, ktorých prvým transportom odviezli do Nemecka - spolu s Paľom Sklenárikom a Janom Vrbjarom (od Vendela). Odtiaľ sa potom vrátili asi o osem mesiacov po vojne. Druhých pozatvárali na obecnom dome. Na Mikuláša - 6. decembra 1944 - ich vyviedli zadným vchodom na Pajtu, kde ich v jamách postrieľali. Keď rodičom, ženám, deťom, príbuzným, ktorí ich čakali pred hlavným vchodom, zimou a strachom tuhla krv v žilách, partizánska krv už farbila biele snehové páperie...

- Pomník na námestí - skončila svoje rozprávanie moja mama - pripomína zavraždených i tých, ktorí sa z vojny nikdy nevrátili.

Spracovala R. Svoreňová,
1983

MURÁNSKE PÁRAČKY

Patrím do obdobia generácie, keď naše dobré mamy dievkami na vydaj ešte chystali výbavu. Nuž a do perín museli pripraviť perie. "Haj, husičky, do vodičky, máte špinavé nožičky..." tak znela aj prvá pieseň, čo ma doma - v rodnom Muráni naučili.

K dedinským páračkám sa vraciam už iba v spomienkach - tie posledné som zuzila pred pätnástimi rokmi. Prijala som pozvanie k Zuzane Lukášovej (zomr.) do starobylej časti Muráňa v Pastovníku. Za dverami znel spev: "Nový rok už prišiel bez nazdania, dajme sa my všetci do spievania." Ženy sa pousádzali a do spievania ich veru nebolo treba núkať. Vysokým hlasom opäť zanôtili: "Vinšujeme Nový rok aj Zuzanke, žeby sa vydala do Michala, aby nás na svadbu pozývala." Hostiteľka muránskych páračiek bola vdova. Jej muž sa už z vojny nevrátil, a tak syna a dcéru vychovala sama. Ženy ob-

čas zaslzili i na páračkách, ale stačilo slovo či veselá príhoda a reč sa zvrtila iným smerom. Náladu zlepšovalo i občerstvenie: obrovská hlinená misa putovala z rúk do rúk a ženy načierali drevnými lyžicami do varenej kukurice s makom. Nechýbali však ani "onakvejšie" lahôdky, lákali najmä tie z domácej zakáľacky. Posilnené ženy sa opäť dávali do párania i do spevu. Spev mohutnel, lebo žien okolo stola s perím bolo už vyše dvadsať "... kto z tej vody piť bude, mrcha ženu mať bude..." Na kraji lavice posedávali aj deti. Kopa napáraného peria rástla, nadúvala sa a bola belšia ako prvý sneh. Stačí iba raz kýchnuť, trochu fúknuť a v izbe husto zasneží... Mirko si pripomenul vtip - hádanku starého otca: "Čo je ťažšie? Kilo železa alebo kilo peria? Na hlave by určite bolo ľahšie to perie!" Ženy sa lúčili asi hodinu pred polnocou. Bolo však ešte treba pozosypať perie do spoločnej kade i dospievať pieseň: "Neboj sa ty, šuhajčičko, ženy zlej..." Muráncanky zo speváckej skupiny Levenda presviedčajú i dnes, že ľudové zvyky ešte celkom nevymizli, hoci z bývalých znakov dedinskej rázovitosti drží sa v Muráni už len reč.

-RS-

Nech už na pomníku nepribudnú ďalší Juraj Kochjar: Moje spomienky na Povstanie a vojnu

Bolo to už veľmi dávno, malé chlapča som len bolo, no z tých vtedy vojnových čias čo to v mysli ostalo. V 44. roku hrozná vojna ešte tuho zúrila, a všetkých ľudí ver, priveľmi ničila. Okupant ovládal snáď celú Európu, slobode vyzváňal umierak do hrobu. Tu bystrický rozhlas "Mor ho!" rázne zvolal, a všetkých statočných do zbrane povolal. A čo i dušu dáš v tom boji divokom, mor ty len a voľ nebyť ako byť otrokom. Takto on zavlel, do boja burcoval, by ľud nepriateľa z vlasti svojej vyhnal. Muráň ten náš slávny nestal vtedy bokom, postavil sa rázne voči svojim sokom. Letisko zbudoval tu hľa na planine, bojových sokolov železných s pilotmi ono si privinie. Veď partizánov treba do boja vystrojiť i na tuhú zimu dobre ich pripraviť. Nepriateľ tu, na námestí, guľomet nachystal, by tých švárnych chlapcov olovom rozsekal. Takmer každý občan chcel v boji pomáhať a veľa statočných pritom aj život dať. Takých čo chytili, kruto umučili, aj živého za autom po zemi vláčili. Jedného večera otcov nám zavreli, že im oni ničia mosty, zabitím hrozili. Ej veľa krvi, slz sloboda žiadala, to všetko tá ukrutná vojna si zobrala. Tu hľa na pomníku sú mená vyryté, tých, čo neprežili roky vojny kruté. Dnes im tu skladáme úctu a pietu i veniec červený za ich krv preliatu. Večná česť a sláva hrdinovia naši, nech už nikdy na pomníku nepribudnú ďalší. Aj pamätnú dosku na letisku máme, čo sa vtedy dialo, nech je všetkým známe.

Pamätník padlých na námestí v Muráni.

Poznáte mená obetí 2. svetovej vojny?

V októbri 1955 bola naša obec vyznamenaná pamätnou Dukelskou medailou, ktorú na Dukle prevzal bývalý predseda MNV JÁN KENICKÝ. Obete SNP a vojny pripomína pomník na námestí v Muráni, ktorý bol odhalený v roku 1957: JURAJ SKLENÁRIK, ONDREJ BEŇO, ANTON DOVALA, PAVEL FÍŤMA, JÁN KANTORIS, FRANTIŠEK KANTORIS, JURAJ LUKÁŠ, JOZEF SKLENÁRIK, MARTIN SPIŠÁK, JURAJ BEŇO, JÁN SISIK. Česť ich pamiatke!

Ako napreduje Materská škola v Muráni

Kolektív MŠ v Muráni napreduje za začatou projektu Enviropedagogická práca /EPgP/.

Podiel našich detí na tomto projekte dokumentujú aj viaceré foto zábery. Rodičia s deťmi a učiteľkami MŠ po výzve Lesov Slovenskej republiky, š.p. Odštepného závodu Revúca, sa zapojili do podujatia EURÓPSKY TÝŽDEŇ LESOV. Jeho úlohou bolo, aby deti a rodičia vnímali význam a dôležitosť lesa. Na zhotovení krmidla z dreva pre vtáčiky na zimu sme zainteresovali ro-

dičov. Jedno krmidlo pre vtáčika sme vybrali do Bratislavy na ukážku. Bolo vyhodnotené ako jedno z najnetradičnejších a zhotovil ho J. Bábela pre učiteľku M. Ďurejovú. Ostatné krmidlá zhotovili rodičia i deti: J. Sedlák, A. Džurmanová a pre MŠ J. Bednár. Do spolupráce sa zapojila aj ZŠ v Muráni : učiteľ výtvarnej výchovy Mgr. M. Sklenárik a pani učiteľka školskej družiny M. Profantová s deťmi, ktorí vtáčie búbky i esteticky upravili. Všetkým menovaným patrí vďaka! A nielen

za deti MŠ, ale i za tých, ktorí nevedia poďakovať - za vtáčiky.

S deťmi sme sa naučili pesničky a básničky o vtáčikoch a predviedli koordinátorovi tohto projektu In. I. Vizslaimu a Ing. E. Vavrekovej, ktorí priniesli z Bratislavy naše ukázkové krmidlo a okrem toho i odmenu pre deti vo forme pexesa, kalendára a iných pre deti vhodných darčiekov. To hlavné však je, že sme dostali potravu pre vtáčiky, ktoré budú na celú zimu našimi deťmi zaopatrené.

Radi by sme ešte požiadali spoluobčanov obce Muráň o pomoc pri práci na našom projekte EPgP, aby sa zapojili i oni. Chceme naučiť deti, rodičov, ale i širšiu verejnosť, aby sa každý zamyslel nad tým, či nevyhadzuje okolo seba odpadky. Pokiaľ áno, je treba začať uvedomovať si, že každý vyhodnený papirik, plast, či nebudaj sklo, je vizitkou nás všetkých. Prosíme vás, občania obce, aby ste boli príkladom našim deťom a nerozhadzovali po okolí odpadky, lebo všetky deti si to všimajú a napodobňujú nás dospelých, takže by sme sa ďalej s výchovou našej budúcej generácie nedostali. Ďakujeme všetkým za pochopenie!

Súťaž k Medzinárodnému dňu školských knižníc 27. októbra 2008

Do súťaže "Čitateľská gramotnosť a vzdelávanie vo vašej knižnici" sa v Základnej škole s MŠ v Muráni aktívne zapojilo 30 žiakov, ale aj ďalší v rámci sprievodných akcií. Podujatie bolo nazvané podľa diela Bystríka Muránskeho - "Žmeň rozprávok spod Muráňa". (ŽMEŇ - básnický výraz: hrstka, za hrst.) Akciu pripravili a viedli : školská knihovnička Mgr. Dagmara Vrtíšová a Mgr. Jana Murková.

Riaditeľ školy Mgr. Karol Kontúr okrem iného vyjadril presvedčenie, že podujatia pripravené učiteľmi a žiakmi splnili stanovený cieľ : "aby žiaci oveľa viac čítali, mali kladný vzťah ku knihe, vzdelávali sa, zaujímalí sa o spoznávanie neďavnej histórie a kultúry života vo svojom rodnom, srdcu blízkom kraji." Vedenie zároveň pripravilo prehľad podujatí v rámci 4. ročníka "Súťaž o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice." (Org. Slovenská pedagogická knižnica Bratislava.)

Jadrom podujatia bolo literárno - hudobno - tanečné pásmo pod názvom "O cigánke - kapitánke", ktoré vynikajúco zvládli žiaci 3. a 4. ročníka. Na hodine čítania sa najprv zoznámili s touto povestou, rozdelili si úlohy, ktoré sa s veľkým odúšvernením naučili. Vystupovali na hradných hrách na Muránskom hrade a na Deň úcty k starším, kde zožali dlhotrvajúci potlesk a uznanie.

Aj ďalšie podujatie sa vydarilo nad očakávanie. Žiaci 7.A triedy dostali za úlohu zohnať, požičať si či kúpiť knihu "Žmeň rozprávok spod Muráňa" a prečítať aspoň jednu rozprávku, čo je vlastne povest, ktorá sa viaže k určitej časti Muráňa. Každý si knihu zohnal, prečítal aspoň časť a čo je potešiteľné : do čítania sa zapojili aj rodičia, prípadne starí rodičia. Kniha obsahuje množstvo fotografií, na ktorých žiaci spoznávajú minulosť obce a tiež svojich predkov. Hodina literatúry sa uskutocnila v novej školskej knižnici a žiaci si poznatky zapísali do čitateľských denníkov. Výstavku ich prác si prezreli aj žiaci z ostatných tried.

Keďže dostali nápad, ako by znela muránska povest v inom jazyku, pod vedením a s pomocou Mgr. Kataríny Leškovej a Mgr. Kataríny Šuchovej zdramatizovali niektoré časti povesti. Vytvorili a nacvičovali scény v nemeckom a anglickom jazyku a predviedli ich svojím spolužiakom.

Ďalšie sprievodné akcie : na hodinách dejepisu sa žiaci 6. triedy dozvedeli viac o živote, práci a pôsobení Bystríka Muránskeho (v l. menom Anton Macák) v Muráni. Navštívili historickú budovu starej fary s pamätnou tabuľou a hrob tohto národovca. Na hodine hudobnej výchovy Mgr. Vrtíšová oboznámila žiakov aj s dielom hudobného skladateľa Jána Čambála, ktorý zhudobnil texty Bystríka Muránskeho. Žiaci niektoré poznajú aj v podaní miestnej folklórnej skupiny Levenda. Aktívni boli aj mladší žiaci : na hodinách výtvarnej výchovy na 1. stupni namaľovali "O cigánke - kapitánke". Žiaci 2. stupňa vytvorili veľkú nástennú maľbu s postavami a výjavmi z knihy "Žmeň rozprávok spod Muráňa".

A ako vyššie analyzovaná čitateľsko - vzdelávacia súťaž hodnotili žiaci? Veronika a Jana Dulákové priznali, že rodičia na takú drahú knihu nemajú peniaze, ale požičala im ju rodina p. učiteľa Miroslava Sklenárika, ktorý učí výtvarnú výchovu. Prečítali si príbeh o Jašterovej skale, lebo k tej skale chodia na prechádzky. Obsah si zapísali do čitateľských denníkov a za dobrú prácu dostali jednotky. Silvester Sokol - žiak z tej istej 7.A triedy je presvedčený, že projekt bol dobre vymyslený a jeho prevedenie sa všetkým páčilo. Od svojej prastarkej sa dozvedel ešte ďalšie povesti a bájky o horách a muránskych udalostiach. Deviatičkám Barbore Vrabovej a Martine Maximovičovej sa táto forma učenia páčila viac ako nudné "tvrdnutie" na hodinách. Kniha sa im páčila, aj keď už niektorí nerozumejú muránskej nárečii...

Zástupkyňa za MŠ v Muráni Slavka Vrbjárová

Naša domáca bažantnica

Naše bažanty sme dostali z jednej chovnej stanice zo Zvolena. Máme ich vo voliére, ktorá je urobená precízne a je z dreva. Dali sme im tam stromy, korene stromov a konáre a aj búbku, ale bažanty v nej nespávajú. Majú ju tam na ozdabu. Keď sme ich dali do voliéry, povyletovali nám, lebo sme mali pletivo s veľkými okami. Keďže boli malé, nevydržali dlho letieť, a tak sme ich pochytili. Pletivo sme museli vymeniť.

Bažanty rástli pomaly, ale keď boli väčšie, začala k nám chodiť kuna. Zadržala nám 1 kurku (samicu) a bažanta. V snahe zachrániť ich, uleteli nám aj tie ostatné.

Nasledujúcu zimu sme nemali žiadne bažanty. museli sme si vybaviť nové. Na ďalšiu jar začali nosiť vajčká. Keďže sme nemali "kloku", dali sme ich do liahne. Keď sa vyliahli, museli sme im zohnať náhradnú mamu, malé bažanty sa samé o seba nevedia postarať. Z 11 vyliahnutých bažantov máme len 9, lebo nám uhynuli. Keď mali dva mesiace, zobraли sme od nich "kloku". Mladá začala veľmi škriekať. Nedalo sa to vydržať, a tak sme "kloku" vrátili. O týždeň sme to skúsili znova, už toľko neškriekali.

Tak sme čakali, kým vyrastú. Keď boli veľké asi ako 2 päste, dali sme ich k starým bažantom. Tým sa to nepáčilo, začali ich biť. Oddeliť sme ich už nevedeli, museli zostať spolu. Našťastie sa nič vážne nestalo. Počkáme, až dorastú a asi ich vypustíme do voľnej prírody. Revír je chudobný na bažanty.

Ondrej Frandel, 9. ročník

Ocenená aj pedagogička z Muráňa

(Krátene inf. z Revúckych listov, č.19,s.9)
Na konferencii OZ pracovníkov školstva a vedy na Slovensku s názvom 21. STOROČIE - STOROČIE VZDELÁVANIA, ktorá sa konala dňa 9. októbra 2008 v Bratislave, vystúpil predseda Ján Gašperan a ďalší významní hostia, vychádzali najmä z dokumentu MODERNIZAČNÝ PROGRAM SLOVENSKO 21 - schváleného vládou SR v júni 2008.

V závere konferencie boli oceňovaní pracovníci školstva za spoluprácu s OZ PŠaV - štýria z nich boli z okresu Revúca. Medzi nimi aj pedagogička ADELA MICHALSKÁ zo ZŠ s MŠ v Muráni, v súčasnosti už dôchodkyňa. (Ďalší traja ocenení z nášho okresu : P. Dobšínský - starosta obce Sirk, riaditeľka ZŠ Sirk Mgr. Háková a riaditeľ ZŠ I. B. Zocha Revúca PaedDr. Sabol.)

Ku gratulantom za uvedené prestížne ocenenie sa pripájajú aj členovia redakcie Muránskych novín. Svojej terajšej kolegyňi Adelle prajú hlavne dobré zdravie, radosť zo života a mnoho úspechov zásluhou jej zodpovedného a kreatívneho prístupu k povinnostiam rôzneho charakteru : rodinným, spoločenským a záujmovým.

-RS-

Zmeny v škole

Iste ste zaregistrovali, že medzi nami žiakmi sa objavili aj malí drobci, ktorým hovoríme "nultáci". Ide o žiakov nultého ročníka, ktorí sú zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí si už nultým ročníkom plnia 10-ročnú povinnú školskú dochádzku. Je to akoby prechod medzi materskou školou a prvým ročníkom ZŠ. Deti majú predmety, ktorých názvy sa ani zďaleka nepodobajú tým našim, ktoré poznáme. Učia sa ale kresliť, počítat, pokúšajú sa o prvé

čiary, možno tvary, spievajú, cvičia, ale hlavne...Ak sú unavené, majú možnosť pohrať sa alebo si oddychnúť. Pani učiteľka Mgr. Slavka Vrbjárová sa snaží, aby sa naučili čo najviac. Uľahčí im to prvý ročník. A tiež svojím prístupom ich učí, aby sa naučili mať radi školu, aby vedeli, že chodiť do nej nie je za trest a že sa tu budú mať dobre.

Ďalšou zmenou, nie však takou veľkou, je, že moji siedmci (pozn. 7.B) sú od 1.9. špeciálnou triedou. Učia sa zjednodušené, v rozvrhu im chýbajú niektoré predmety, ale čo je pre nich podstatné, učiteľ sa im

môže na hodine viac venovať. Prínosom pre nich je aj zvýšenie počtu hodín pracovného vyučovania na 6 hodín v týždni. Tieto majú rozdelené na pestovateľské práce, technické práce a práce v domácnosti.

Od 24.9.2008 je na našej škole každý nepárny kalendárny týždeň v stredu k dispozícii špeciálna pedagogička Mgr. Motyčková. Všetkým žiakom, ktorých sa tieto zmeny týkajú, zo srdca prajem, aby im to bolo prínosom a aby sa im darilo v tomto aj budúcich školských rokoch.

Zuzana Hemlíková,
výchovná poradkyňa

MEDZIĽUDSKÉ VZŤAHY

Reflexia o priateľstve a láske, ale aj o násilí a nenávisťi

Všetci ma kritizujú! Nielen mňa, ale i sestru, brata, mamu, kamarátov, mladí starších a naopak. Ohovárajú sa dospelí aj pubertálni, politici aj herci, či speváci. Vraj, hlavne mladí sú nezdvorilí, málo úctiví, nepriateľskí. Obliekajú sa nedbalo, vlasy im padajú do tváre alebo ich vôbec nemajú, počúvajú príšernú hudbu... Slovom - mám pocit, že nikto nikomu nevyhovuje. Akékoľvek vzťahy medzi ľuďmi sú na mŕtvom bode???

Ako sa dá teda vychádzať s ľuďmi? Musíme všetci chcieť! Chcieť niečo zmeniť najprv sami na sebe a potom v spoločnosti, v ktorej žijeme. Kto chce vychádzať s ľuďmi, ten musí predovšetkým zmeniť vlastný vzťah k nim. Teda nevyžadujeme cnosti od iných, ale my sami

ich najprv poskytujeme! Múdry človek vie, že násilím vyvoláva násilie, hnevom hnev. Vie aj to, že mier, lojalitu musí vypestovať a zasiať v bytosti svojich blížnych on sám. V medziľudských vzťahoch nachádzame množstvo kategórií, ako sú : priateľstvo, láska, rivalita, žiarlivosť, závišť, šťastie...

Vraj "každý je strojom svojho šťastia", ale kto je šťastný? V týchto dňoch je aktuálne položiť si túto otázku. Zdá sa, že dnes sa propaguje iba jedna myšlienka : šťastný je iba ten, kto má obrovské konto, vilu, auto, všetko rátané v miliónoch. Spolu s tým však súvisí násilie, vraždy, drogy, tvrdé údery. Ale občasné ľudské šťastie je niekde inde. V blízkom človeku, v láskavej dlani, ktorú ti niekto podá a nič zato nepýta, v pohľadení, v úsmeve, v pocitoch, že nie si sám, v nezištnom

priateľstve.

Dobry priateľ je človek, ktorý sa naučil objavovať toho druhého v jeho jedinečnosti. V priateľstve ide o medziľudský vzťah, ktorý je vždy veľmi krehký. Lahko ho nepravne okolnosti narušia. Podobne to býva aj s láskou. Priateľstvo, rovnako ako láska, nesmie byť jednostranné. Nesmieme sa dopúšťať netaktnosti, zaťažovať svojimi rodinnými, pracovnými či materiálnymi problémami. Podstatou trvalého priateľstva je sloboda a šťastie. Nesmieme zatúžiť po ovládnutí, porazení toho druhého, obmedzovať jeho slobodné konanie. No temer všade okolo nás sa stretávame s úplným opakom. Ak stratíme kvalitné medziľudské vzťahy, úplne sa vytratí láska, pokoj a porozumenie, stratí sa podstata jestvovania spoločnosti. Pestujme si šťastie! Veď bez neho by bola pozemská púť človeka oveľa pustejšia a ťažšia.

Adela Michalská

PRÁZDINOVÉ LÁSKY ŠKÔLKAROV

Patrím k ľuďom, ktorí zdieľajú názor, že niet nad detskú logiku! Mário bol vtedy predškôlak a Maťo škôlkar, ale ináč nerozluční čínžia-kovi priatelia. Celé leto snívajú o tom, že napriek zákazu rodičov si zadovážia nejaké zvieratko. Mário už mal vy výhľade zajačika, ale nakoniec si ho získali šteniatka susedovie Zorky. S ním sa vybral na návštevu aj Maťo.

- Prišli sme si po nejaké zviera... z mosta - doprosta majiteľom psíkov zahlásil Mário. Vybrali si obaja. Jeden psíka s uškami nahor a druhý so smerujúcimi nadol. Hrdo si ich niesli v kartónových škatuliach a okoloídúce deti smeli nazrieť na ne len úzulučkou škáročkou. Doma ich s pomocou rodičov napojili a nakŕmili, ale museli ich vrátiť späť. To však ani jedného neodradilo!

Záujem drobcov o malých psíkov

bol trvalý. Každý deň presní ako hodinky putovali k psej búde. Už vedeli o všetkých šiestich šteniatkach podstatné. Iba Máriovi nešlo do hlavy označenie -sučka-. Päťročný Maťo ho poučil: - Je to psie dievča. - Nechápal tiež, že ešte nemajú mená. Opäť to vyriešil Maťko: - Asi sú všetky Zorky!

Denno-denne prevlačovali dvoch svojich vyvolených psíkov z ich psieho príbytku v rodinnom dome do svojho čínžiakového dvora. Vždy svoj príchod signalizovali otázkou: - Môžeme ísť k vám na návštevu? - Matka šteniatok láskyplne hľadala na čiperných chlapcov a ani jej nezapadlo zaštekáť, nie to ešte im nejakým spôsobom ublížiť! Deti i mládatá zvierat rozdeľujú lásku nezištné. Kiežby jej podoba nechýbala ani vo svete dospelých.

-RS-

O deťoch rómskeho etnika

Vlastné praktické skúsenosti v základnej internétnej škole ma utvrdili v tom, že práca s rómskymi deťmi je náročná. Úspešná môže byť iba v tom prípade, ak pedagóg pristupuje k nim bez predsudkov, čo je prvým krokom k získaniu si ich dôvery. V ťažkých materiálnych podmienkach sa mnohé deti už od detstva cítia spoločensky neisté, odmietané, veľmi často považované za ľudí s asociálnym správaním. Detstvo rómskych detí je v porovnaní s nerómskymi výrazne kratšie. Rómsky svet dieťaťa v rómskej rodine často splyva so svetom dospelých.

V oblasti výchovy a vzdelávania za najpálčivejší problém je považovaná povinná školská dochádzka. Záškolsť má značný vplyv v zápornom zmysle slova na úspešnosť detí v škole a neskôr aj na ich spoločenské zaradenie. V súhrnnej správe o Rómoch na Slovensku (M. VAŠEČKA, 2002, s.707) sú uvedené alarmujúce fakty. Rómske deti 14-krát častejšie oproti ostatným deťom prepadávajú. 30-krát častejšie ukončujú školskú dochádzku skôr ako v poslednom ročníku, 28-krát častejšie sú preradené do špeciálnych škôl pre mentálne postihnutých. Na neospravedlnených hodinách sa rómski žiaci podieľajú takmer až 95%. Z uvedeného vyplýva, že problémy s výchovou rómskych detí prináleží riešiť nielen rezortu školstva!

V našej obci žijú usadlí Rómovia, majú vlastné obydlia medzi Nerómami. Z ich pôvodnej osady na okraji Muráňa zostal iba názov PRÍ-SLOP. Sú však hrdí na svoj pôvod, materinský jazyk, na svoju kultúru a najmä na svoje deti. Na jednej slávnosti v kultúrnom dome vystupovali aj rómske deti s rómskymi piesňami, tancami, v rómskych odevoch. Otec účinkujúcej žiačky od začiatku povzbudzoval rómske deti rytmickými tlieskaním, vhodnými slovami poznámkami, vzápätí sa pridali aj ďalší rómski rodičia, hrdí na svoje deti. Nakoniec v celej sále zaznieval dlhotrvajúci aplauz. Prejavovaný pocit vlastnej rómskej identity splynul tu s pocitom včlenenia sa rómskych občanov do väčšinou spoločnosti.

Mgr. Ján Svoreň

NECH SA VÁM NETÚLAJÚ!

Je utorok - občasné októbrové dopoludnie. Rómske deti sa po "novej" ulici bicyklujú. Školáci!!! Uniklo mi niečo? Sú nejaké mimoriadne prázdniny? Pýtam sa najrýchlejšieho a najvyrečnejšieho cyklistu, prečo nie sú v škole. Pristavia sa aj ďalší a svorne iba krčia plecami!? Nezmožili sa ani na tradičnú výhovorku, že sú chorí...

Kto bude na vine, keď deti v čase vyučovania zrazí auto? Kto bude na vine, keď sa dostanú do kontaktu s neznámym človekom, ktorý im ublíži? Kto bude na vine, keď rodičia pre neospravedlnenú absenciu svojich detí prídu o prídavky na deti? Rodičia, obviníte učiteľa? Tí majú iba povinnosť poznačiť do triednej knihy, že sa vaše deti v uvedený deň vyučovania nezúčastnili, prípadne vás - rodičov upozornili na záškolsť vášho syna, či dcéry.

Rodičia, je iba na vás, či zabránite nečakanému nešťastiu alebo či neprídete o čas finančných prostriedkov, ktoré vašej rodine budú určite chýbať. Kontrolujte svoje deti nielen či sa pripravujú na vyučovanie a idú do školy, ale hlavne, či do nej aj prídu, či nechýbajú na žiadnej vyučovacej hodine. Veď možno práve 45 minút ich tzv. slobody - úniku zo školy môže ovplyvniť, zmeniť k horšiemu ich celý život.

-RS-

Pre deti základných škôl v okrese Revúca v TÝŽDNI LESOV bol asi najpríťažlivejší 23. október 2008. Detskú delegáciu - 5 detí z každej školy privítali na Veľkej Lúke pri Muráni zástupca štátnych lesov Ing. Igor Viszlaj so svojimi spolupracovníkmi. Žiaci sa vyviezli autobusom, ale na Muránsky hrad putovali pešo. Na piatich stanovištiach si potom cvičili všetky zmysly : zrakom čuch, chuť, hmat

EURÓPSKY TÝŽDEŇ LESOV 20. - 24. október 2008

a sluch. Bohatou históriou hradu nesúťažiacich viedol člen kultúrno - športovej komisie obecného zastupiteľstva Jozef Kubaško. Deti sa potom vymenili, aby sa všetci po-

pasovali so svojimi vedomosťami. Daždivé počasie v závere nikomu nepokazilo radosť z pobytu v muránskej prírode a pedagogovia boli s akciou veľmi spokojní. Vďaka patrí najmä Mgr. Vladimírovi Sklenárikovi z centra voľného času, ktorý toto vy-

darené jesenné podujatie zorganizoval a všetkým, ktorí sa aktívne na jeho zrealizovaní podieľali.

Jozef Kubaško

Školu sme mali pri kostole a blízko fary

Keď som bol malý, mal som štyri roky (1926), zhorel nám dom. Vtedy zhorela celá ulica. Domy boli drevené. Potom sme dostali pozemok "pri káplíške", kde ide cesta do Tisovca a postavili sme si dom. Z nového domu som začal chodiť do školy, do prvej triedy. Školu sme mali ešte starú, z váľkov. Stála pri kostole blízko fary, ako to bolo zvykom. Teraz je tam obchod. V tých časoch boli pred kostole staré lípy, veľmi hrubé. Za starej republiky ich vyrúbali.

Do jednej triedy sme chodili až päť ročníkov. do druhej: šiesty, siedmy a ôsmy ročník. Bolo nás tam napchaných ako v úli. Kachle boli staré, slabé hriali, ale zato dreva sme mali stále dost. Gazdovia doviezli na voloch z Prídeľu. Pritom doviezli aj farárov do fary, ale len za oldomáš. Od prvej po piatu triedu nás učil učiteľ Mesároš a "Mesároška" - jeho pani. Pochádzali z Rimavskej Soboty, tam išli aj na odpočinok. Oni učili už aj môjho otca. Školníčkou boli stará mať, ako otcova mať. Bolo im dobre, lebo bývali blízko fary. Cez prestávky deti zabehovali do farskej záhrady na hrušky a jablká, ale ak to zbadal farár, tak sme dostali trstenicou. Na jar a v jeseni sme hodne vymeškávali zo školy, chodili sme sadiť a vyberať "krompele". Každý štvrtok sme mali "feriálny deň" - vtedy sa nechodilo do školy. Ako prváci sme mali na písanie len "tabuľku a griflík a malú šponďuju na šnúrke", aby sa dalo zotrieť, keď plano napísal. Tá učiteľka "Mesároška" mala na ruke hodne prsteňov a kto plano napísal, tak ho prsteňami bila po hlave a po maďarsky hrešila.

Keď na Martina napadol sneh, tak sme robili snehuliakov a guľovali sme sa. Raz dostal do ucha guľu aj náš učiteľ. Nechal nás do večera po škole, ale sme mu ušli obkolo. Na Mikuláša býval v Muráni jarmok "Na placu" boli rozložené šiatre "s cukrami", hábami, hrnkami a šakovým inšim. Aj

FOTO z archívu B. Haluškovej.
Rímskokatolícka škola medzi kostolom a farou.

"šustri" z celého Gemera prišli na jarmok. Chlapi z Hrona, z Tisovca a Klenovca chodili na jarmok so statkom. Keď gazdovia kúpili statok, potom pili "rohovu" pod šiatrom, ale najprv sa dlo jednali o cene. A richtár musel vypojsovať "dobyťčie pasy". Peňazí veľmi nebolo, hoci nás učiteľka pustila kuknúť na jarmok, tak sme len tak "okolo šátrov obzírali".

"Krašún" prešiel a my sme zas len museli ísť do školy. Každý utorok a piatok nás učil farár náboženstvo. Do kostola sme museli chodiť každú nedeľu, lebo hneď v pondelok by sme boli v škole išli "na dereš". Farár nás prehol cez koleno alebo lavicu a bil nás, koľko sa mu páčilo. Jeden učiteľ nás učil aj ovocné stromy štepiť a pestovať. Aj okolo kostola sme nasadili štepov, lebo on mal v tom "pasiju". My sme tiež na konci školského roka chodili na výlety a potom nám rozdeľovali "svedectvá". Prázdniny trvali rovnako celé dva mesiace - chodili sme sa kúpať, na maliny, jahody, hrby, lieskové oriešky, ale aj kosiť, hrabať, pásť kravy, barance a kozy... A vtedy sme si užili : vyhrali sme sa dosýta, na cudzej zemi sme "nadľubali krompele", piekli v pahrebe a keď ešte niekto z domu priniesol masla, bryndze a soli ...! Každá hostina však raz skončí a na nás už čakala škola medzi kostolom a farou ...

Zaznamenal PAVEL HAJDÚK
z "novej ulice" v roku 1967

ŠPORTOVÝ DEŇ OBCE

Novú tradíciu sa snažia zaviesť predstavitelia obce, aby čo najviac priláhal širokú verejnú pohybu, zábavu a spoločenskému pobaveniu.

Na deň 15.9.2008 pripravili tradičné podujatia: XII. ročník Horského duatlonu a IX. ročník Muránskej blšky. Okrem toho bolo pripravených mnoho ďalších zaujímavých disciplín. Snahu usporiadateľov však zmarilo nepriaznivé počasie, celodenný dažď a chladno, preto veľa akcií, ktoré sa mali uskutočniť vonku, sa muselo zrušiť, a tak sa prešlo na "suchú" alternatívu v miestnej telocvični s týmito výsledkami:

V prekázkovom behu, ktorý sa skladal z kotúľa, behu cez lavičku, prebehnutie cez otvor v švédskych bedni a slalom medzi medicinbalmi sme videli uputné zápolenie s množstvom komických situácií a trápení.

V kategórii žiaci MŠ : 1. miesto - Riško LABOŠ.

V kategórii 1. - 4. roč. ZŠ: 1. miesto - Kristián MURKO a Petra LAURENČIKOVÁ.

V kategórii 5. - 9. roč. ZŠ: 1. miesto - Lukáš KORIM a Ivanka FRANDELOVÁ.

V ďalšej disciplíne, ktorou bol "penaltový rozstrel", bolo toto poradie: V kategórii žiaci MŠ: 1. miesto - Samko ŠUHAJ.

V kategórii 1. - 4. roč. ZŠ: 1. miesto - Matej GOLDSCHMIDT a Dianka FEDORKOVÁ.

V kategórii 5. - 9. roč. ZŠ: 1. miesto - Daniel ANDERKO a Ivanka FRAN-

DELOVÁ.

V disciplínach "hod na kôš" sa na prvých miestach umiestnili: Lukáš MUŠUKA a Míriam SOKOLOVÁ.

V disciplíne "skok - beh vo vreci" bolo toto poradie: medzi chlapcami zvíťazil Kristián MURKO a medzi dievčatami bola prvá Ivonka HRBÁ-LOVÁ.

Bolo veľmi zaujímavé sledovať hravosť a súťaživosť detí, len škoda, že ich nebolo viac. Chýbali rodičia a prekvapila neúčast žiakov vyšších ročníkov, ktorí sa už "hanbia" verejne vystúpiť alebo na to nemajú?

Vyrcholením podujatia bol volejbalový turnaj "zmiešaných družstiev". Počas 4 hodinových bojov, kde naše ženy ukázali, čo sa naučili na tréningoch a musím povedať, že hru príjemne prekvapili, sa víťazom turnaja stalo družstvo vedené kapitánkou Ivetou LUKÁŠOVOU, 2. miesto získalo družstvo s kap. Janou MURKOVOU, 3. miesto družstvo s kap. Zuzanou LABOŠOVOU, 4. miesto s kap. Monikou MLÁKAYOVOU.

Všetky stretnutia rozhodoval p. Milan Kvetko. Bodkou za vydatým podujatím bolo odovzdávanie cien víťazom a krásny pocit zúčastnených z vydatého podujatia, za ktoré patrí podakovanie organizátorom. Toto podujatie finančne podporilo Verejnosťno - súkromné partnerstvo Muránska planina čiastkou 6.000,- Sk. Ďakujeme!

Pavol Mláky

BLŠKE NEPRIALO POČASIE

Dňa 15. septembra 2008 bol plánovaný 9. ročník turnaja MURÁNSKA BLŠKA. Pre nepriaznivé počasie sa neuskutočnil a bol preložený na 4. október 2008. Ani v tento deň počasie neprialo milovníkom obľúbenej hry, a tak sme pri gulášoch p. Ing. ALBÍNIHO a v dobrej nálade zásluhou skvostnej hudby p. SENDREJA spomínali na predošlých ročníkoch.

Vďaka patrí dlhoročným, sponzorom tejto hry: JAROSLAV PALUŠ - hlavný sponzor. POLNOPRODUKT - Jozef Hirschman, ELEKTROSERVIS - Václav Vrbjar, OVOCIE - ZELENINA - Jaroslav Ježík, PEGAS TOUR, PEKÁREŇ - Juraj Belák, EDUARD SENDREJ, FOTO Rolíne, OBCHODNÁ AKADÉMIA, ELEKTRO

Knopp (všetci z Revúcej), Andrea Kýpeťová z Rimavskej Soboty, Obecný úrad Muráň a nemenovaný pivovar.

Roky bežia - čas sa minie, blška naša nepominie. Zostane tu stále s nami, nuž opäť o rok vitajte zas na Muráni!

Dňa 22. novembra 2008 sa však predsa na tretí pokus uskutočnil od septembra plánovaný 9. ročník Muránskej blšky. Napriek pokročilému zimnému času, a práve preto aj malej účasti záujemcov, sme si s chuťou zahrali. Tri prvé miesta obsadili súťažiaci:

1. PETER DULÁK, 2. FRANTIŠEK KRŠTIEŇ a 3. JOZEF KUBAŠKO. Už sa tešíme na JUBILEJNÝ 10. ROČNÍK. Športu zdar!

Jožo Kubaško, riaditeľ pretekov

A PREDSA SA KONAL

Na veľkú radosť detí sa organizátorom podarilo až na tretí termín zásluhou sniežka, ktoré sa na nás usmialo, uskutočniť XII. ročník "Horského duatlonu" v sobotu 11.10.2008. Poobede pri Penzióne Muráň sa zišlo 29 detí nielen z Muráňa, ale aj z okolia, ktoré na pekne pripravených tratiach predvedli svoje majstrovstvo v ovládaní bicykla a bežeckom súboji so súpermi. Pred početnou diváckou kulisou nebola núdza o zaujímavé momenty na trati, ale aj emocionálne prejavy víťazstva v cieľi.

Škoda, že z roka na rok sa záujem o tento zaujímavý druh športu stráca, čoho dôkazom je aj neúčast súťažiacich v kategóriách dievčat, dorastencov (- niek) a dospelých.

Bohaté ocenenie všetkých súťažiacich sladkosťami, peknými cenami a diplomami dalo bodku za veľmi vydatým podujatím a účel-

ne stráveným dňom v peknom prostredí.

Výsledky:

Kategória MIKRO - rok nar. 2002 a ml.: 1. Dávid FRANDEL a Natália CHOMČOVÁ. Kategória MILI - rok nar. 2000-01: 1. Dominik TOMI a Emma PETALÍKOVÁ. Kategória MIDI - rok nar. 1998-99: 1. Ján CIBULA a Nikola NOCIAROVÁ. Kategória ml. žiaci - rok nar. 1996-97: 1. Silvester SOKOL. Kategória st. žiaci - rok nar. 1994-95: 1. Michal TOMLAIN a Erika NOSKOVÁ.

Skončila jesenná časť futbalových súťaží

TATRAN Muráň - FK Revúčka 2:1 (2:1)

V nedeľu 28.9.2008 sa za ideálneho futbalového počasia na dobre pripravenom trávniku stretli dlhodobí rivali v ďalšom derby stretnutí, v ktorom vždy išlo o prestíž. Už pri pohľade na zostavu domácich, v ktorej chýbali opory Dzura, Matajz, Bendík, vzbudzovalo u domácich fanúšikov obavy, ako sa s tým družstvom vyrovná.

Zostava domácich:

Olejník - Hodák, Huťan M., Laurenčík, Goldschmidt - Hudák (od 80. min. Korim), Hrbáč, Kochjar - Koreň, Velk.

Hostia začali svižnejšie, presnejšie kombinovali a využívali nedorozume-
nia domácej obrany, z čoho do 7. min. rezultovali dve strely na bránu a po troch za sebou idúcich rohových kopov zaznamenali hlavou k bližšej žrdi nechytateľný gól 0:1. Domáci ešte viac znervózneli, z ich hry podľa slov divákov "boleli" oči. Až po 20. min. hry sa ukľudnili, pri brejkoch pri-

nútili obranu hostí robiť chyby, čoho výsledkom boli tak isto tri za sebou kopané rohové kopy. Pri poslednom hráč hostí stojaci na bránkovej čiare si dal hlavou vlastný gól 1:1. Hostia znervózneli, stratili hernú istotu, začali viac faulovať a po jednom z nich strelou z 25 m. hráč domácich Velk prestrelil prudkou polovysokou strelou neistého brankára hostí 2:1.

Pri ojedinelých útokoch hostí domáci brankár Olejník vždy včasnými vybehnutím zlikvidoval šance hostí. V prvom polčase stojí ešte spomenúť za zmienku individuálnu akciu domáceho Hrbáča, ktorý v 40. min. - z 20 m. nastrelil brvno. V II. polčase hostia nastúpili s odhodlaním vyrovnat', čoho dôkazom bola nebezpečná strela, ktorú Olejník vyráža na rohový kop, po ktorom hostia nepresne zakončujú. Po tomto úvode sa domáci prebrali, presnejšie bránili a viac sa zamerali na podnikanie nebezpeč-

ných brejkov, pri ktorých zakončení zlyhali Koreň (brankárovi do náručia), Kochjar (na 2x nedal) a Velk prestrelil vysokou nad, po trestnom kope z 18 m.

Aj napriek tomu, že hostia hrali v poli kombinačne lepšie, presnejšie ako domáci, si v II. polčase vytvorili iba tri šance, ktoré nepresnými strelami nad zahodili a jednu odvážnym vybehnutím pod nohy protivníka brankár Olejník zlikvidoval. Záver zápasu sa už potom iba dohrával nervóznou snahou hostí o vyrovnanie, čo mohol využiť domáci Hrbáč, ale sľubnú akciu v 90. min. zahodil strelou nad.

V slušnom hranom stretnutí pred asi 60 divákmi udelil rozhodca Šupka po dve žlté karty na obidvoch stranách.

V predzápase domáci dorastenci zvíťazili nad svojimi rovesníkmi z Revúčky, tak isto v pomere 2:1 ako dospelí.

Tatran Muráň - FK Rimavské Jánovoce 4:2 (2:1)

Začnem trochu atypicky otázkou "čím žije nedeľa na dedine"? Odpoveď: pre mnohých je to sviatok. Kým dopoludnia je venovaná návšteve kostola, prejavom pokory a lásky k Bohu, poobede oživa dianie na futbalovom ihrisku, kde poväčšine tí istí, ktorí uzávajú desatoro, sa menia na nepoznanie, ich správanie sa vymyká všetkým medziam slušnosti, vyjadrovania a objektívneho hodnotenia, čo nedáva dobrý príklad zvlášť pre deti a mládež. I vo svetovom futbale sa dnes veľmi propaguje myšlienka tolerancie, boj proti nenávisťi a brutalite na trávnikoch a v hľadisku. K nám však asi tento trend ešte neprišiel, čoho dôkazom je aj správanie sa hráčov a divákov. Z futbalového sviatku by sa mal človek tešiť, tak ako napríklad z návštevy divadla, pookriat na tele i na duši, odreagovať sa od denných starostí, zatlieskať zúčastneným aktérom za predvedený výkon a nie prísť domov rozladený a znechutený.

Teraz ale už k samotnému stretnutiu, ktoré sa konalo 12.10.2008. Za ideálneho futbalového počasia na dobre pripravenom ihrisku (môžem povedať, jednom z najlepších v súťaži, až na

katastrofálny stav šatní), nastúpilo naše družstvo v tomto zložení:

Olejník - Hodák, Dzura, Laurenčík, Hudák - Goldschmidt, Verkin, Heger (od 85 min. Huťan J.), Koreň - Kochjar (od 75 min. Huťan M.), Velk.

Domáci začali s chuťou, čoho výsledkom bolo už v 3. min. Koreňom nastrelené brvno. Tlak domácich pokračoval a už v 5. min. po trestnom kope Velka z 18 m sa ujímame vedenia 1:0. Ďalšie akcie nedali na seba dlho čakať a pokiaľ sa hostia spamätali, prišli ďalšie akcie Velka, ktorý v 16. min. po zahratí trestného kopu Dzuzrom a úžasnej prihrávke, strelou z 20 m zvyšuje na 2:0. Od tohto okamihu ako keby sa domáci uspokojili s výsledkom, prestali hrať dovtedy pekný kombinačný futbal, a tým umožnili technicky dobre vybaveným hosťom prebrať iniciatívu, začali častejšie ohrozovať na prekvapenie v tomto zápase neistého Olejníka. Pri zahodených šanciach hostí, kedy po rýchlych brejkoch nastrelili brvno a nedokázali zakončiť ani z pätky, bolo len otázkou času, kedy dajú gól. Stalo sa tak v 32. min., kedy po centrí pravé strany hlavičkou znížili na 2:1.

V druhom polčase tlak hostí pokračoval, domáci sa uchýľovali k časťm faulom, čoho výsledkom boli zby-

točné žlté karty, stúpajúca nervozita, nesústreďenosť na hru a po finálnom chybe Olejníka, ktorý zle vyrážal slabú loptu smerujúcu vedľa brány, dobíhajúci hráč hostí ju ešte dokázal z ťažkého uhla umiestniť do brány 2:2. Tento moment zrejme prebudil domácich hráčov, pridali na pohybe, znovu si začali presnejšie prihrávať a už o 9. min. neskôr v 63. min. stretnutia po strele Velka doráža Koreň a vedieme 3:2. Uplynulo iba 5 min. a z trestného kopu z 20 m strelou ponad brankára pod brvno zvyšuje Dzura na 4:2. Po tomto góle hostia rezignovali, hra sa rozkúskovala striedaniami a ošetrovaniami zranených hráčov a bolo po zápase. Z domácich hráčov výkonom prekvapil Verkin, bojovnosťou Heger a štandardný výkon podal Velk. Ostatní viac bojovali, chýbal pokoj na kopáčkach, čo viedlo k častejšiemu strate lopty a nepremieňaniu šanci.

Pred asi 40 divákmi, ktorí už "zabudli" na povzbudzovanie domáceho družstva, nepresne rozhodoval Fakla. V predzápase dorastu boli úspešní domáci v pomere 7:2.

V poslednom zápase jesennej časti 19.10.2008 prehralo naše družstvo v Ožďanoch 3:0.

Pavol Mláky

SPOMÍNAME

Prázdny je dom, smutno je v ňom.
Keď nežiješ v ňom,
len spomienka ostala v ňom.
Uplynulo desať rokov, ako zomrela naša
drahá dcéra a sestra **VLASTA MACHOVÁ**
Spomínajú matka a sestra s rodinou.

INZERÁT

1. Predám záhradu v Muráni, 500 m², vhodnú ako stavebný pozemok. Tel.: 047/5493134. Cena dohodou.

LEN TAK ĎALEJ, MURÁŇANIA!

Pravdupovediac zo začiatku som bola trochu skeptická. Určite budú vaše noviny ako každé iné! No zmyšľala som sa. Veľmi dobre informujú, monitorujú aktuálne dianie v Muráni, avšak prinášajú aj veľa zaujímavostí z histórie obce. A tá sa veru má čím pyšiť. Samozrejme, nezabúdajú ani na „skalných“ fanúšikov športu. Čo ma veľmi potešilo, sú informácie o pôvode každého mena. Priznajme si: každý raz určite rozmýšľal nad tým, čo vlastne to jeho meno znamená? Odpoveď znie: Muránske noviny - tam nájdeš, čo hľadáš. Čo by som uvítala? Možno, že viac tých receptov. Som toho názoru, že v Muráni je veľa šikovných gazdínok, ktoré by nelenili a svoje drahé polovičky potešili niečím chuťným, možno časovo nenáročným sladkým potešením, ktoré rozohreje chuťové poháriky nejedného fajšmekra.

Klobúk dole! Odviedli ste výbornú prácu. Len tak ďalej.

Lýdia Kováčová, Muránska Dlhá Lúka

SŤAŽNOSŤ NA HLUČNOSŤ A RÝCHLOSŤ ÁUT

Obyvatelia obce Muráň dňa 7. októbra 2008 vyjadrili svoju nespokojnosť s hlučnosťou a prašnosťou na cestnej komunikácii hlavne smerom na Poprad formou sťažnosti, ktorú adresovali Obecnému úradu v Muráni. Kamióny s drevom, nákladné autá so sytkým materiálom, ktoré sú veľmi preťažené, strpčujú občanom život. V domoch, ktoré sa nachádzajú pri hlavnej ceste, sa nedá pozerat televízia, počúvať rádio, domy sa otriasajú, naruša sa ich statika a samozrejme aj spánok ľudí. Nákladné autá hlavne firmy Transtav, ale aj iných dopravných spoločností nedodržiavajú v obci predpísanú rýchlosť. Vodičom neprekáža, že po krajnici idú chodci, keďže chodníky v obci chýbajú. Veľmi rušná premávka je aj cez víkendy a počas sviatkov. Toto všetko je už neúnosné a veľmi zle pôsobí na psychiku obyvateľov obce, ktorí veria, že kompetentní zaujmú k uvedenému problému potrebné stanovisko.

Ľudia v Muráni sú úžasní!

Všeobecne platí, že každý človek si musí vážiť najprv sám seba, aby mohol oceniť kvality iných ľudí, objaviť ich jedinečnosť, často utajené prednosti a schopnosti. Aby sme mohli byť hrdí na naše Slovensko, musíme ho najprv začať objavovať na kúsku jeho zeme, kde sme sa narodili, vyrástli, vyškolili, zamestnali sa, založili si rodiny, teda vydarili pre dnešok, tam, kde žijeme dodnes. S podobným poslaním nám pripravilo prekvapenie Rádio Regina Banská Bystrica. V nedeľu 23. novembra 2008 v popoludňajšej relácii Ozveny nad krajinou zneli Ozveny nad Muráňom, v ktorej okrem starostu obce slovo dostalo aj nemálo občanov z Muráňa. Všetci zainteresovaní na príprave relácie sa zhodli v tom, že v Muráni je čo obdivovať, máme sa čím pochváliť a právom môžeme byť na svoju obec hrdí. Mladí redaktori z rozhlasu pobudli v našej obci dosť dlho na to, aby si overili potrebné fakty a dospeli k poznatku, že „ľudia v Muráni sú úžasní, ústretoví, ochotní spolupracovať, vyjadriť svoje názory!“ a MY V MURÁŇI sa tešíme aj na záujem ďalších médií o našu obec.

-RS-

OSTRÝM PEROM! Značky v priekope

Muráňania, ale aj občania z okolitých obcí vedia, že v našej obci sa zdravotné stredisko nachádza na „novej ulici“. S cieľom vyhľadať lekársku pomoc vydajú sa z námestia hlavnou cestou smerom na Poprad a pri uvedenej ulici prechodom pre chodcov odbočia vpravo. Nemocní, takmer nemobilní, s jednou alebo dvoma barlami prekonávajú túto náročnú a hlavne nebezpečnú trasu. V posledných mesiacoch tohto roku sú totiž svedkami odsúdeniahodného javu. Pri onom kritickom mieste vodiči nielenže nezastanú, ale ani nespomalia. A dôvod? Ktosi veľmi mocný, vytrhol aj s betónom dve informatívne značky: PRVÁ POMOC a PRECHOD PRE CHODCOV a jednoducho vyhodil do priekopy. Nuž veru, keby nebolo ochotných občanov, márne by po Muráni hľadal lekársku pomoc napr. zranený účastník dopravnej nehody alebo náhodný neznámy turista s boľavým zubom. Možno sa medzičasom vytrhnuté značky pričinením niekoho „povolného“ vrátili na pôvodné miesto, no v žiadnom prípade neriskujte, lebo aj na prechode pre chodcov môže byť ohrozený váš život.

-RS-

VIETE, ŽE ČÍSLO 112 ZACHRAŇUJE?

Oslavili sme Radoslava HAJDÚKA z Muráňa, zamestnanca záchranného systému Rýchlej zdravotnej pomoci, ktorý ochotne odpovedal na naše otázky.

1. Kedy volať 112?

Je to integrovaný záchranný systém, číslo tiesňového volania. Treba volať len v prípadoch, keď je ohrozený ľudský život, zdravie, majetok alebo životné prostredie a kedy je nutný okamžitý zásah zložiek integrovaného záchranného systému (rýchla zdravotná pomoc, požiarnici, polícia). Pre rýchlejší kontakt s rýchlou zdravotnou službou volajte číslo 155, tým ušetríte čas. Týka sa to všetkých služieb.

2. Ako volať?

Vytočením čísla 112 sa spojíte s operátorom, ktorý bude riešiť váš problém priamo, alebo vás prepojí na príslušnú službu rýchlej pomoci.

3. Akých zásad sa máme držať pri volaní?

Zachovajte pokoj. Rozprávajte pomaly, zrozumiteľne a nahlas. Buďte trpezliví - počkajte, kým operátor zovihne telefón. Volať na číslo 112 možno bezplatne a nepretržite 24 hodín denne.

4. Čo je dôležité povedať operátorovi?

Svoje meno, číslo z ktorého voláte. Odkiaľ voláte (miesto, ulica, oblasť). Čo sa stalo, kde sa to stalo, komu sa to stalo a aké sú následky udalosti.

5. Koľko minút trvá cesta rýchlej zdravotnej pomoci k chorému, zranenému?

Od ohlásenia vyštartujeme do 1 minúty.

6. Ako je vybavená vaša sanitka?

Je to moderná malá ambulancia.

7. Máte aj neoprávnené volania na linku 112?

Áno. Až 90 % hovorov je neoprávnených. Tomu, kto zneužije linku tiesňového volania 112, môže byť uložená pokuta až do výšky 50.000,- Sk. Ak niekto oznámi poplašnú správu, dopúšťa sa trestného činu šírenia poplašnej správy a hrozí mu trest odňatia slobody na jeden až päť rokov.

8. Kde máte stredisko Rýchlej zdravotnej pomoci? Aký je váš okruh?

Pre našu obec zabezpečuje Rýchlu zdravotnú pomoc - M. Huta a Rýchlu lekársku pomoc - Revúca.

9. Čo by ste nám poradili na záver? 112 je číslo, ktoré zachraňuje. Použite ho iba vtedy, ak skutočne potrebujete pomoc. Nezneužívajte ho, aby ste sami raz v núdzi neostali bez pomoci!

Za rozhovor ďakuje A. Michalská

KTO SA NARODIL V ROKU 2008 (Pokračovanie z 1. čísla)

Zuzana Štajerová	19.5.2008
Daniel Kubinec	10.7.2008
Alexandra Pustajová	20.9.2008
Kristína Spišáková	5.3.2008
Kristína Dulajová	12.7.2008
Vladimír Muška	19.8.2008
Viktória Štajerová	28.8.2008
Ivan Gilk	14.6.2008
Michaela Bartošová	10.6.2008
Dominik Jančáry	9.9.2008
Margita Mušuková	24.1.2008
Liliana Mušuková	27.8.2008
Ján Muška	25.2.2008
Patrik Palo	6.6.2008

KTO NÁS OPUSTIL OD JÚNA 2008

Ján Laboš	5.9.2008
Mária Olejníková	22.9.2008
Zuzana Labošová	7.10.2008
Mgr. Ladislav Brúsik	14.11.2008
Margita Spišáková	22.11.2008
Mária Struhárová	28.11.2008

JUBILANTI V ROKU 2008

90 ROKOV: Zuzana Alexová, Barbora Majerčíková.
85 ROKOV: Anton Šandrik.
80 ROKOV: Paulína Hajdúková, Martin Haluška, Jozef Bábela, Ján Tabak, Ing. Juraj Gažúr.
75 ROKOV: Barbora Austová, František Vrbjar.
70 ROKOV: Magdaléna Beňová, František Vrbjar, Mária Sigutová, Matilda Gažúrová.
65 ROKOV: Mária Anderková, Ladislav Forró, Mária Oravcová, Igor Turčányi, Ján Vrbjar, Jolana Lukášová, Mária Bettlerová, Michal Hložka.
60 ROKOV: Magdaléna Súkeníková, Helena Gilková, Mária Vrbjarová, Milan Muška, Dezider Dulák, Helena Duláková, Dušan Krstieň, Mária Labošová, Ján Hlodák, Jolana Spišáková, Mária Vrbjarová, Ján Karaba, Milan Repák, Eduard Matjaz, Jana Hložková.

Predvianočný pozdrav z USA

Vážená redakcia, drahí moji rodičia, všetkým Vám posielam krásny pozdrav z východného pobrežia Severnej Ameriky. Často, veľmi často si spomínam na moju rodnú dedinku Muráň, na domov, na krásne Slovensko.

S láskou som čítala vydanie Muránskych novín. Potešili, aj keď sa čítali ťažko. Pripomínali mi kúsok môjho rodného domova, spomienok.

Ďakujem a prajem Vám veľa tvorivých síl, aby ste v zdraví stále rozdávali pomoc, lásku a múdrosť.

Božena Vaščáková - Hrbálová

Poznate pôvod svojho mena?

NOVEMBER:

RENÁTA - meno talianskeho pôvodu s významom znovuzrodená.

TIBOR - latinský pôvod, znamená čestný.

MARTIN - latinský pôvod, znamená bojovný.

STANISLAV - slovanský pôvod, znamená staň sa slávnym.

AGNEŠA - meno odvodené z gréckeho hagné, znamená čistá, nepoškvrená, cnostná.

ALŽBETA - meno má grécky pôvod, znamená môj boh je prísaha.

KATARÍNA - grécky pôvod, znamená cudná, mravná.

MILAN - slovanský pôvod, znamená prívitívý.

ONDREJ - grécky pôvod, znamená mužný, odvážny.

DECEMBER:

BARBORA - grécky pôvod, znamená hovoríaca cudzou rečou.

OTO - meno nemeckého pôvodu, znamená šťastie, majetok.

MIKULÁŠ - grécky pôvod, znamená víťazstvo ľudu.

HILDA - nemecký pôvod, znamená boj, bojovníčka.

OTILIA - nemecký pôvod, znamená menší majetok, šťastie.

LUCIA - latinský pôvod, znamená svetlá, žiariaca.

KORNÉLIA - latinský pôvod, buď pevná, vytrvalá.

SLÁVKA - slovanský pôvod, uznanie, česť, vynikajúca povest', hrdosť, pýcha, lesk.

JUDITA, JÚDA - biblické meno hebrejského pôvodu, oslavovaná, velebená.

DAGMAR - meno severského pôvodu, zvuková podoba slovanskej

DRAHOMÍRY. Znamená slávny deň, dennica

NADEŽDA - meno staroslovanského pôvodu, znamená nádej.

ADAM - meno hebrejského pôvodu, stvorený z červenej hlíny. Súhrnný názov pre ľudí.

EVA - podľa biblie pramatka ľudstva, prvá medzi ženami, neposlúšná, vyhnaná z raja.

ŠTEFAN - meno gréckeho pôvodu, znamená víťaz.

MILADA - staročeský pôvod, znamená mladá, milá.

DÁVID - kráľ biblického Izraela, víťaz vo vojnách.

SILVESTER - meno latinského pôvodu, znamená lesný, z lesa.

-RS-

Všeobecný encyklopedický slovník

MURÁNSKE NOVINY

Obecné noviny
Vydáva obec Muráň
Adresa redakcie:
OÚ MURÁŇ, č. 329,
Tel: 058/4881029
e-mail:
obec.muran@mail.t-com.sk
Reg. číslo: RP 389/2008
Štrváčnik
Šéfredaktorka:
Mgr. Ružena Svoreňová
Graf. úprava a tlač:
HLP Grafik s.r.o, Brezno